

Foto: Riekkelt Pasterkamp

Leopard 2A6-gevechtstank tijdens schietserie in het Duitse Bergen.

‘Tank moet terug bij landmacht’

De Nederlands-Duitse militaire samenwerking wordt intensiever, zo werd onlangs bekend. Naast integratie van mensen en materieel bundelen beide landmachten ook hun digitale krachten. Zo moeten radio's in tanks letterlijk dezelfde taal gaan spreken. De NIDV denkt hier graag bij mee.

Op het hoogtepunt van de Koude Oorlog had de Koninklijke Landmacht bijna duizend tanks. Zij vormden de ruggengraat van de krijgsmacht. Na de val van de Muur en het uiteenvallen van de Sowjet-Unie en het Warschaupact verviel de belangrijkste dreiging. In 2010 had Nederland nog 116 Leopard 2A6-gevechtstanks, waarvan er 60 nog in gebruik waren. De overige waren opgeslagen.

Het bezuinigingsmes betekende in 2011 het einde van de laatste twee tankbataljons. Op 18 mei 2011 klonk het laatste schot van een Nederlandse Leopard-tank op het schietterrein in Bergen. Maar acht jaar later is de tank weer een beetje terug. Dat wil zeggen: een Duits-Nederlandse compagnie maakt deel uit van het Duitse Pantzerbataillon 414 dat weer onder bevel staat van 43 Gemechaniseerde Brigade in Havelte. En om het plaatje compleet te maken is '43' toegevoegd aan de 1e Duitse Pantzer-division. De tankeenheid telt nu 24 Leopards, in 2023 moeten dat er 48 zijn.

Lees verder op volgende pagina

Majoor Sander Donker concludeert na het zien van de schietserie in Bergen-Hohne: de tank moet terug. 'Altijd inzetbaar, ongeacht weer of terrein.' Donker is een van de opstellers van de strategische visie van de Koninklijke Landmacht waarin weer openlijk wordt gepleit voor eigen tanks en raketartillerie. 'Slagkracht en directe vuurkracht is nodig om tegenstanders en geweld zoveel mogelijk af te schrikken en op afstand te houden', klinkt het robuust.

Schrappen van de tanks noemt Donker 'het grootste dieptepunt' uit de recente historie van de landmacht. 'We hebben geloofwaardige afschrikking nodig.' Maar daar heeft de krijgsmacht toch F-35's voor? 'Het gevechtsvliegtuig is het beste als hij zijn bommenluiken dichthoudt. Dan is hij onzichtbaar. En de Russen hoeven de grens niet over om toe te slaan.'

Overigens werd tijdens de schietoefening in Bergen bekend dat de Fennek een Midlife Update (MLU) krijgt. Dat geldt voor alle 365 exemplaren in gebruik bij de Koninklijke Landmacht. Ook de CV90 ondergaat een MLU.

Info bij Stefan Schaafsma sj.schaafsma@nidv.eu

Stap kabinet in uitvoering DIS

De afgelopen maanden is er veel te doen geweest over het uitvoeren van de Defensie Industrie Strategie van 2018.

Ondanks de positieve houding van de ministeries van Defensie en EZK ten opzichte van de Nederlandse Defensie- en Veiligheidsgerelateerde Industrie (DVI) was er de afgelopen maanden nog veel onduidelijkheid over de toepassingen van handelsbevorderende middelen, zoals handelsmissies en het Partners in Business (PIB) programma.

Met de recente beantwoording van verschillende Kamervragen lijkt daar nu echter vooruitgang in te zitten. "De Defensie Industrie Strategie spreekt de ambitie uit om, bijvoorbeeld met behulp ons diplomatieke netwerk, Nederlandse defensiebedrijven te helpen om zich te positioneren op die markten waar we de export van hun producten mogelijk achten", aldus minister Kaag van Buitenlandse Handel.

De afgelopen maanden is de NIDV opgekomen voor de belangen van de DVI bij het internationaal zakendoen. Kamerlid Wybren van Haga, VVD-woordvoerder Buitenlandse Handel, heeft meerdere Kamervragen gesteld en een initiatiefnota ingediend om op te komen voor de Nederlandse handelsbelangen. Enkele handelsbevorderende middelen worden nu opengesteld voor de DVI, en de uitvoerende instanties hebben daartoe de instructies ontvangen.

Dit betekent niet dat het werk af is. De huidige en restrictieve uitleg van de Europese exportcriteria stelt de Nederlandse DVI nog steeds op een achterstand ten opzichte van een aantal andere Europese landen. En ook de uitvoering van het *launching-customership* van de overheid is voor verbetering vatbaar. De NIDV houdt dit uiteraard goed in de gaten en blijft de belangen van de Defensie- en Veiligheidsgerelateerde industrie behartigen.

Info bij Ron Nulkes r.nulkes@nidv.eu

Lees verder op volgende pagina

Minisymposium Cyberactualiteiten

Op 21 juni heeft NIDV Informatie Voorziening Platform een minisymposium georganiseerd over de ontwikkelingen van het IT-veiligheidsdomein.

Het NIDV Informatie Voorziening Platform organiseerde op 21 juni een mini-symposium.

Ruim 60 deelnemers vanuit het bedrijfsleven, politie, defensie en de overheid hebben tijdens de dag sprekers gehoord over de ontwikkelingen van IT bij het JIVC, de Koninklijke Marechaussee en het ministerie van Defensie. Daarnaast was er aandacht voor de host van het symposium, Siemens, in de Siemens Digital Factory Fieldlab en was er een lezing van de cyberreservisten van Defensie. Ook had de Marechaussee een mobiel communicatievoertuig van de Koninklijke Marechaussee (IGO bus, voor Informatie Gestuurd Optreden) gepresenteerd.

De doelstelling van het NIDV Informatie voorzienings Platform (NIVP) is het bijeenbrengen van de technologische kennis van bedrijven en de operationele kennis op het gebied van *Command, Control, Communicatie, Computers, Cyber, Combat Service Support en Intelligence (C6)* van de NAVO, de EU, het ministerie van Defensie en civiele veiligheidsorganisaties.

Info bij Harry de Groot h.degroot@nidv.eu

‘Durfensiekapitaal’ in teken innovatie

Op 11 juni vond een Pressure cooker ‘Durfensiekapitaal’ plaats op de Kromhout Kazerne in Utrecht, georganiseerd door DMO en NIDV.

De centrale vraag hierbij was hoe Defensie toegang kan krijgen tot exponentiële, technologische innovaties. Een onderwerp dat zowel bij Defensie als ondernemers een belangrijke rol speelt. Defensie is doorgaans op zoek naar alternatieve en innovatieve manieren om te investeren in de toekomst van de krijgsmacht. Het is dan ook van strategisch belang dat Defensie toegang heeft tot de nieuwste ontwikkelingen op technologisch vlak.

Lees verder op volgende pagina

Het gaat daarbij ook om het inventariseren van beperkingen in het zaken doen met kleine ondernemingen, vooral de start- en scale-ups, terwijl deze juist belangrijk zijn in vooral het ontwikkelen van 'exponentiële', technologische innovaties. Deze beperkingen zijn bijvoorbeeld bureaucratie en de beperkte financiële instrumenten. Op de dag waren ruim 65 personen aanwezig waarvan de helft vanuit onder meer de NIDV deelnemers en de andere helft Defensie. Binnenkort zal er naar de deelnemers een terugkoppeling plaatsvinden.

Info bij Stefan Schaafsma sj.schaafsma@nidv.eu

Masterclass Europees Aanbesteden

Op 16 oktober organiseert de NIDV in samenwerking met NEVI een nieuwe Masterclass Europees Aanbesteden.

Europese aanbestedingen blijven een ingewikkeld onderwerp en worden vaak als een 'black box' gezien. In deze training worden de Aanbestedingswet op Defensie- en Veiligheidsgebied (ADV) en de Aanbestedingswet 2016 op een praktische manier besproken. U krijgt inzicht in de wereld van inkoop. De stappen van de verschillende procedures alsook de grondbeginselen waar overheden zich aan hebben te houden krijgen veel aandacht. Daarnaast bespreken wij onder andere hoe inkopers kennis uit de markt trachten te halen door middel van functioneel specificeren en het houden van marktconsultaties.

Kenmerkend voor deze training is het interactieve karakter, de link leggend tussen de inkooptheorie en de eigen praktijk van de deelnemers. Dit gebeurt door de bespreking van ervaringen uit het verleden van de deelnemers, de ervaringen van de trainer in soortgelijke situaties en de mogelijkheden voor de eigen organisatie in de toekomst. In samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Inkoopmanagement (NEVI) wordt deze masterclass gegeven. Met Abe Goldman van NEVI is een trainer aangetrokken die zowel de inkoop- als de verkoopkant goed kent. De training is bedoeld voor personeel van NIDV-deelnemers die te maken hebben met overheidsaanbestedingen.

Kosten: 300 euro p.p. Aanmelden kan tot 10 oktober via bijeenkomst@nidv.eu o.v.v. contactgegevens en organisatie. De plaatsen zijn beperkt en worden op volgorde van aanmelding behandeld.

Masteropleiding Military Trade

Op 30 september 2019 start de Faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie met de nieuwe geaccrediteerde master Compliance and Integrity in International Military Trade (CIIMT). Deze wetenschappelijke master richt zich op managementvraagstukken die betrekking hebben op export control van militaire en dual-use goederen en diensten. Elk van deze vraagstukken wordt behandeld en bestudeerd vanuit economisch, ethisch, organisatorisch, wettelijk en/of strategisch perspectief. Deze master is niet alleen interessant voor Defensie maar ook voor het bedrijfsleven en andere overheidsinstanties.

Info via <http://bit.ly/NLDA2019>

Lees verder op volgende pagina

Nieuwe deelnemers NIDV

De NIDV heeft twee nieuwe deelnemers mogen verwelkomen: Huisman Equipment BV uit Schiedam en ForcePro uit Alphen. Beide bedrijven hebben zich aangesloten bij de NIDV om hun contacten met Defensie en de andere veiligheidspartners te structureren en worden daarbij gesteund door de BDM'ers van de NIDV.

Huisman BV, opgericht in 1929, is wereldwijd actief en levert 'step changing' technische oplossingen aan 's werelds meest vooraanstaande bedrijven in de markten voor olie- en gas,

duurzame energie, recreatie en civiele werken. Zij zijn deze fase vooral ook geïnteresseerd in de grote maritieme vervangingsprojecten van de KM en zoeken daarbij ook meer structuur in de contacten met Defensie en het Nederlandse Marinebouw Cluster. www.huismanequipment.com

ForcePro biedt oplossingen voor complexe zaken die in de hedendaagse terreur- en misdaadbestrijding opspelen. ForcePro heeft een programma dat afgestemd is op gebruik door elite eenheden van het leger en politie en de gespecialiseerde

eenheden die op hun eigen specifieke gebied opereren. Of het nu bescherming is tegen drones of tegen extreme weersinvloeden (beschermende innovatieve kleding) of het mede ontwikkelen van Automated Guided Vehicles (AGV's) voor de politie. www.forcepro.nl

Info bij Matthijs Olde m.olde@nidv.eu

Defense & Security Thailand

Van 18 t/m 21 november 2019 vindt in Bangkok de "Defense & Security Thailand 2019" plaats. De deelname aan dit maritieme evenement door Nederlandse bedrijven wordt gecoördineerd door het NMT.

In de maritieme sector is er sprake van een toenemende mate van samenwerking tussen de NIDV en het NMT en is er afgesproken dat de NIDV-deelnemers onder dezelfde condities kunnen aansluiten bij het initiatief van het NMT.

Deze beurs is interessant voor scheepsbouwers die zich bezighouden met de bouw van schepen voor marine, kustwacht of douane, maar ook voor bedrijven die equipment leveren voor deze typen schepen. De beurs trekt vooral internationaal militair personeel en hoge officials. De Thaise ministeries van Defensie en Binnenlandse Zaken, kustwacht en douane zijn uitgenodigd. Maar ook andere grote spelers uit de mondiale defensie-industrie zijn aanwezig, zoals Duitsland, Rusland, India en Turkije. Het gaat dus niet alleen om de marine, maar ook om andere veiligheidsorganisaties die gebruikmaken van allerlei typen schepen.

Info bij Peter Huis in't Veld p.huisintveld@nidv.eu

Masterclass Landmacht geslaagd

Op 12 en 19 juni heeft de NIDV in samenwerking met de Koninklijke Landmacht een Masterclass voor NIDV-deelnemers georganiseerd.

Onder leiding van trainer Chris Parthesius hebben 26 deelnemers een groot aantal onderwerpen voorbij horen komen over hoe de Landmacht is georganiseerd en waar de Landmacht momenteel mee bezig is. De eerste dag vond plaats op de Kromhout Kazerne in Utrecht, waar brigadegeneraal Schonewille iedereen welkom heette. Vervolgens kwamen vertegenwoordigers van verschillende onderdelen aan het woord, zoals de Defensie Materieel Organisatie (DMO), Commando Landstrijdkrachten (CLAS), de Directie Aansturen Operationele Gereedstelling en de Directie Plannen. Daarnaast is er ook uitgebreid ingegaan op de betekenis en kansen voor het bedrijfsleven bij de Adaptieve Krijgsmacht waar ook een syndicaat opdracht voor de deelnemers aan verbonden was.

De tweede dag van de Masterclass Koninklijke Landmacht vond plaats op de Generaal-Majoor de Ruyter van Steveninck kazerne, bij 13 Lichte Brigade in Oirschot. Deze Lichte Brigade is zich aan het herontwikkelen zoals ook eerder tijdens de NIDV-Jaarbijeenkomst werd verteld. Na een presentatie over de eenheid werd er stilgestaan bij de veranderende strategische omgeving waarin 13 Lichte Brigade moet opereren, en bij de operationele vraagstukken waar de eenheid momenteel mee bezig is. Ook werden er verschillende projecten toegelicht en de syndicaat opdrachten gepresenteerd waarbij de deelnemers van de Masterclass zelf naar oplossingen voor de Adaptieve Krijgsmacht moesten zoeken.

De NIDV organiseert meerdere exclusieve trainingen en Masterclasses per jaar voor haar deelnemers in samenwerking met relevante overheidsorganisaties, krijgsmachtdelen en samenwerkingspartners. Een overzicht van de geplande activiteiten is te vinden in de agenda.

Info bij Matthijs Olde m.olde@nidv.eu

Foto: Mediacentrum Defensie

In de Masterclass kwam aan de orde hoe de landmacht is georganiseerd.

Lees verder op volgende pagina

Slimme 'tag' wint VIC 2019

Embedded Acoustics heeft de finale van de Veiligheid Innovatie Competitie 2019 (VIC) gewonnen. Het bedrijf bedacht een 'slimme tag', een soort sticker, voor op een container. Die geeft door wat er met de container gebeurt.

Foto: Mediacentrum Defensie

Embedded Acoustics heeft de finale van de Veiligheid Innovatie Competitie 2019 (VIC) gewonnen.

De VIC is bedoeld om het midden- en kleinbedrijf en startups te motiveren tot innovatieve producten of ideeën. Dat was dit keer de veiligheid rond 'smart harbour Rotterdam'. De finale vond plaats bij het Erasmus Centre for Entrepreneurship. Volgens juryvoorzitter kapitein-ter-zee Chris van den Berg won Embedded Acoustics omdat het idee praktisch is en relatief snel in te voeren. De winnaar krijgt 200.000 euro om het innovatieve idee tot een werkend prototype of geteste methode uit te werken. De tag registreert onder meer of een container wordt verplaatst of opengemaakt.

De ministeries van Defensie en Justitie en Veiligheid en de nationale politie willen het bedrijfsleven met de VIC in een vroeg stadium betrekken bij innovatie rond een actueel thema. Het enorme Rotterdamse havengebied is een uiterst dynamische omgeving. Het Havenbedrijf, de containerterminals, industrieën, rederijen, verladers en de expediteurs op de Maasvlakte zijn in hoge mate geautomatiseerd. De digitale informatiestroom speelt een even belangrijke rol als het goederenverkeer. Ook hierbij vormt veiligheid een uitdaging.

Aanbestedingskalender Politie

Op onze website kunt u de aanbestedingskalender van de politie vinden. De Politie verwacht in 2019 nog verschillende grote aanbestedingen te doen voor zowel forensische middelen, beschermende kleding en diensten. Het overzicht van de aanbestedingen kunt u hier vinden: <http://bit.ly/2Lag5Dg>

Info bij Harry de Groot h.degroot@nidv.eu

Lees verder op volgende pagina

Masterclass Submarine Design georganiseerd door Nevesbu

Binnen het NIDV platform Dutch Underwater Knowledge Centre (DUKC) werd de tijd rijp geacht om, onder leiding van Nevesbu, een eerste Masterclass Submarine Design te organiseren van 16 tot en met 20 juni 2019.

Het doel van deze Masterclass, die in marinestad Den Helder is gehouden, was tweeledig. Ten eerste het oprfrissen dan wel bijbrengen van de basis ontwerpprincipes en specifiek voor onderzeeboot geldende eisen, die invloed hebben op het ontwerp. Om dit voor elkaar te krijgen, was een gevarieerd programma samengesteld, waarbij praktijk en theorie elkaar afwisselden. Enerzijds werd door oud onderzeebootofficieren, ondersteund door vele praktijkvoorbeelden, nut, noodzaak en inzet en veiligheidsfilosofie van onderzeeboten toegelicht. Voor het bijbrengen van de theoretische basisprincipes en workshops was daarnaast een gemêleerd team van Nevesbu en RH Marine samengesteld. Anderzijds bezochten de cursisten de brugsimulatoren van het Koninklijk Instituut voor de Marine, de Platform Onderwater Centrale Trainer en de museumonderzeeboot Zr.Ms. Tonijn.

Het tweede doel van de Masterclass was nadere kennismaking en kennisdeling tussen relevante partijen. Mede daarvoor is een Mini-Symposium georganiseerd met deelname van de Groepsoudste onderzeedienst, oud onderzeebootcommandanten en circa 50 belangstellenden vanuit DUKC. Doel van dit Mini-Symposium was om als DUKC de krachten te bundelen en samen na te denken over de rol van de Nederlandse Industrie bij de aanschaf van nieuwe onderzeeboten in relatie tot onder meer de Defensie Industrie Strategie (DIS) en de maritieme "Triple Helix".

Al met al kan worden vastgesteld dat de Masterclass als zeer nuttig is ervaren. Gezien de grote belangstelling zullen er op korte termijn meerdere masterclasses worden georganiseerd.

Foto: Nevesbu

De masterclass bracht experts vanuit verschillende bedrijven bij elkaar.

Lees verder op volgende pagina

Bedrijvendag in Washington D.C. op 11 en 12 november

In januari van dit jaar heeft de NIDV een MOU afgesloten met haar Amerikaanse zusterorganisatie, de National Defense Industry Association Agency (NDIA; www.ndia.org). Doel van deze MOU is om de samenwerking tussen de Nederlandse en de Amerikaanse defensie-industrie te verbreden en te verdiepen. Met dit doel zal een 'bedrijvendag' op **11 en 12 november 2019** in Washington D.C. plaatsvinden. Aan Nederlandse zijde werkt de NIDV in dit verband nauw samen met de Nederlandse Ambassade in Washington D.C., het ministerie van EZK en het ministerie van Defensie. De NDIA bekommert zich om de betrokkenheid van Amerikaanse bedrijven, kennis- en overheidsinstellingen op de defensiemarkt.

Voor wie is dit evenement bestemd? Elk bedrijf dat ambities heeft om in en met de VS zaken te doen, moet hier bij zijn. Ook kennisinstellingen en universiteiten wordt nadrukkelijk uitgenodigd om te participeren; de Amerikaanse markt biedt een grote diversiteit aan mogelijkheden. Thematisch zal het evenement zoveel mogelijk aansluiting proberen te zoeken bij de *Sea Air Space Exposition*, een van de grootste en veelzijdigste defensiebeurzen in de VS. De eerstvolgende beurs vindt plaats van 6-8 april 2020 (zie www.seaairspace.org).

Deelname staat open voor alle Nederlandse bedrijven die zijn aangesloten bij de NIDV, NAG of het NMT. Voor elke deelnemer zal naar verwachting € 695 in rekening worden gebracht. De reis- en verblijfskosten zijn voor eigen rekening. Via de ambassade zal worden geprobeerd om een blokreservering voor het hotel te regelen.

U dient zich aan te melden voor 25 juli as. We gaan uit van een minimaal aantal bedrijven (20). Indien blijkt dat het aantal geïnteresseerde bedrijven onvoldoende is, dan zal de bedrijvendag naar alle waarschijnlijkheid geen doorgang vinden.

Voor deelname en vragen kunt u zich wenden tot Peter Huis in 't Veld p.huisintveld@nidv.eu

Agenda NIDV 2019

3 september	Regiosessie DDMO	H-I-Ambacht
20 september	Platform Vliegende Systemen	Marknesse
23 september	Defensie Projectendag	Utrecht
27 september	Informatiebijeenkomst MLU CV-90	Utrecht
2 oktober	Jaarbijeenkomst NGP	Woensdrecht
8 oktober	Jaarbijeenkomst NMC	Hengelo
16 oktober	Masterclass Europees Aanbesteden	Den Haag
22 oktober	PDB NL Summit	Den Haag
31 oktober	Jaarbijeenkomst NIFARP	Leeuwarden
4 en 5 november	DEFAT dagen	Den Haag
15 november	Dag van de Ondernemer	Den Haag
28 november	NIDV Exhibition Defence & Security	Rotterdam
12 december	Innovation in Defence TNO	Den Haag

Agenda Handelsbevordering 2019

9 t/m 13 september	DSEI	Londen
7 t/m 12 oktober	Handelsmissie Australië	Australië
15 t/m 20 oktober	ADEX	Seoel
13 & 14 november	NL-US Industriedag	VS
18 t/m 21 november	Defense & Security Thailand	Bangkok
11 t/m 12 november	NIDV-NDIA Bedrijvendagen	Washington D.C.

Stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV)

Prinsessegracht 19
2514 AP Den Haag

T: (070) 364 48 07
F: (070) 365 69 33

info@nidv.eu
www.nidv.eu

Indien u deze nieuwsbrief niet wenst te ontvangen kunt u een e-mail sturen naar office@nidv.eu.